

Π Α Σ Υ Ν Ο - Ε Σ Υ
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ

B. Σοφίας 117, 11521 Αμπελόκηποι. Τηλ.2106469802, fax:2106469286

Email: pasyno_9@otenet.gr Κιν: 6979774520 & 6932361623

Site: www.pasyno.gr

Αθήνα, 1/11/2013

Αρ. Πρωτ.: 425

Προς Υπουργό Υγείας

Γενικό Γραμματέα Υπουργείου Υγείας

Διοικητή 1^{ης} ΥΠΕ

Διοικητή Γ.Ν. Παίδων «Αγία Σοφία»

Δ/ντρια Νοσ. Υπηρεσίας Γ.Ν. Παίδων «Αγία Σοφία»

Προϊσταμένους Νοσηλευτικών Τμημάτων Γ.Ν. Παίδων «Αγία Σοφία»

**Θέμα: Παράνομη η διάλυση των κυτταροστατικών φαρμάκων στο νοσοκομείο
Γ.Ν. Παίδων «Αγία Σοφία»**

Η Ομοσπονδία μας, ασχολούμενη επί μακρόν με το φλέγον θέμα της διάλυσης κυτταροστατικών φαρμάκων από Νοσηλευτές, επισημαίνει τα ακόλουθα: Τα επαγγελματικά καθήκοντα των Νοσηλευτών προσδιορίζονται επακριβώς από τις διατάξεις του Προεδρικού Διατάγματος 351/1989. Τονίζεται, ότι η εκεί απαρίθμηση των προβλεπομένων νοσηλευτικών πράξεων **δεν είναι ενδεικτική αλλά περιοριστική**. Το γεγονός αυτό έχει ως άμεση συνέπεια την **απαγόρευση** διεύρυνσης των επαγγελματικών καθηκόντων των Νοσηλευτών δια της ιδιωτικής βουλήσεως, συμπεριλαμβανομένης οιασδήποτε αποφάσεως και πρακτικής κάθε μορφής από οιονδήποτε κι αν προέρχονται.

Περαιτέρω, σε καμία εκ των διατάξεων του ΠΔ 351/1989 δεν αναφέρεται ως επαγγελματική υποχρέωση των Νοσηλευτών η συμμετοχή τους στην διάλυση και παρασκευή των κυτταροστατικών φαρμάκων. Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η διάλυση των κυτταροστατικών φαρμάκων **δεν υπάγεται** στον συνήθη κύκλο καθηκόντων των Νοσηλευτών. Τονίζεται δε, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 30§1 του

Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα (Νόμος 3528/2007), ο υπάλληλος εκτελεί τα καθήκοντα του κλάδου ή της ειδικότητάς του. Κατά την ορθή ερμηνευτική προσέγγιση της ανωτέρω διατάξεως, ο υπάλληλος υποχρεούται να εκτελεί τα καθήκοντα του κλάδου στον οποίο ανήκει και όχι άλλου κλάδου, **έστω και αν διαταχθεί**. Η εκτέλεση των καθηκόντων αφορά την άσκηση της αρμοδιότητας, δηλαδή της εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπάλληλο. Συνεπώς, η εκτέλεση των καθηκόντων αποτελεί και δημόσιο δικαίωμα, δοθέντος ότι η αρμοδιότητα αποτελεί λειτουργικό δικαίωμα.

Υπό το πρίσμα τούτο, ουδείς προϊστάμενος δικαιούται να επιφέρει μεταβολή στην άσκηση των καθηκόντων των υφισταμένων του υπαλλήλων, παρά μόνο όταν και όπως ορίζει ο νόμος.

Σύμφωνα, περαιτέρω, με τις παραγράφους 2 και 3 του ίδιου άρθρου, σε περιπτώσεις επιτακτικής υπηρεσιακής ανάγκης που δεν μπορεί να καλυφθεί με άλλο τρόπο, επιτρέπεται να ανατίθενται στον υπάλληλο καθήκοντα άλλου κλάδου ή ειδικότητας. Σε όμοιες περιπτώσεις επιτρέπεται να ανατίθενται στον υπάλληλο εργασίες συναφείς με την ειδικότητα ή τα καθήκοντά του ή για τις οποίες έχει την απαιτούμενη εμπειρία ή ειδίκευση. Η κατά την παρ. 2 ανάθεση επιτρέπεται για χρονικό διάστημα έως δύο (2) μήνες και μετά από αιτιολογημένη απόφαση του υπηρεσιακού συμβουλίου έως έξι (6) μήνες ακόμη.

Είναι σαφές ότι η παράγραφος 2 προβλέπει εξαίρεση από τον γενικό κανόνα της παραγράφου 1 και έτσι πρέπει να ερμηνεύεται στενά. Ως βασικά προϋπόθεση για την ανάθεση εκτέλεσης καθηκόντων άλλου κλάδου ή άλλης ειδικότητας ή συναφών εργασιών είναι η ύπαρξη υπηρεσιακής ανάγκης **«επιτακτικής»**, ήτοι ανεπίδεκτης αναβολής λόγω του **επείγοντος** χαρακτήρα της. Εν προκειμένω, δεν τίθεται ζήτημα επείγοντος, δοθέντος ότι η παράνομη πρακτική της υποχρεωτικής συμμετοχής των Νοσηλευτών στην παρασκευή των κυτταροστατικών φαρμάκων είναι χρόνια, ενώ δεν υπαγορεύεται από εξαιρετικά επείγουσες υπηρεσιακές ανάγκες, παρά από την συνεχιζόμενη έλλειψη προσωπικού.

Επιπλέον, πέραν του ΠΔ 351/1989, η επίμαχη απόφαση αγνοεί ένα ολόκληρο πλέγμα νομοθετικών ρυθμίσεων που προσδιορίζει τους όρους **υγιεινής και ασφάλειας** προς όφελος των εργαζομένων. Εν προκειμένω, η κατευθυντήρια διάταξη ανευρίσκεται στο άρθρο 44 του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα σύμφωνα με το οποίο οι υπάλληλοι έχουν δικαίωμα στη διασφάλιση συνθηκών υγιεινής και

ασφάλειας στο χώρο εργασίας τους. Κατά πάγια και απολύτως ορθή ερμηνευτική εκδοχή της ανωτέρω διατάξεως, το άρθρο 44 αναγνωρίζει δημόσιο δικαίωμα υπέρ των υπαλλήλων το οποίο είναι αγώγιμο, δηλαδή θεμελιώνει την αξίωση και ενώπιον δικαστηρίου για την παροχή της νόμιμης προστασίας σε περίπτωση άρνησης ή παράλειψης της Διοίκησης.

Στην περίπτωση της διάλυσης των κυτταροστατικών φαρμάκων οι όροι υγιεινής και ασφάλειας ανάγονται σε ζήτημα **μείζονος σημασίας**, δοθέντος ότι τα κυτταροστατικά φάρμακα είναι **υψηλής τοξικότητας**, ενώ δύνανται να έχουν **μεταλλαξιγόνες και καρκινογόνες επιδράσεις** σε υγιείς οργανισμούς, εάν έρθουν σε επαφή με το δέρμα ή προκαλέσουν μόλυνση μέσω του αναπνευστικού συστήματος. Αυτομάτως γίνεται αντιληπτό, ότι η παρασκευή τέτοιων φαρμάκων πρέπει να γίνεται υπό αυστηρούς όρους υγιεινής και ασφάλειας, ήτοι από εξειδικευμένο προσωπικό με κατάλληλο εξοπλισμό και σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους. Σε διαφορετική περίπτωση, όπου δεν λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα προφύλαξης, τίθεται ευθέως σε κίνδυνο η υγεία τόσο των νοσηλευόμενων ασθενών, όσο και του προσωπικού των νοσηλευτικών ιδρυμάτων.

Περαιτέρω, πέραν των γενικών ρυθμίσεων, πλήθος ειδικότερων νομοθετημάτων περιγράφει λεπτομερώς και με ακρίβεια τους όρους υγιεινής και ασφάλειας που θα πρέπει να πληρούνται σε κάθε εργασιακό χώρο. Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα : **α)** το ΠΔ 307/1986 (Προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται σε ορισμένους χημικούς παράγοντες κατά τη διάρκεια της εργασίας τους), η εφαρμογή του οποίου έχει επεκταθεί, δια του άρθρου 3§1 του ΠΔ 77/1993 στο Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, **β)** το ΠΔ 77/1993 που εναρμονίζει την ελληνική νομοθεσία με την οδηγία του Συμβουλίου 88/642/ΕΟΚ περί της προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία εκθέσεώς τους κατά τη διάρκεια της εργασίας τους σε χημικά, φυσικά και βιολογικά μέσα, **γ)** το ΠΔ 395/1994 σε συμμόρφωση προς την οδηγία του Συμβουλίου 89/655/ΕΟΚ περί των ελαχίστων προδιαγραφών ασφαλείας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους, το οποίο και τροποποιήθηκε δια του ΠΔ 89/1999 και του ΠΔ 155/2004, **δ)** το ΠΔ 396/1994 περί των ελαχίστων προδιαγραφών ασφαλείας και υγείας για τη χρήση από τους εργαζομένους εξοπλισμών ατομικής προστασίας κατά την εργασία, **ε)** το ΠΔ 399/1994 περί της προστασίας των εργαζομένων από τους

κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/394/ΕΟΚ, **στ)** το ΠΔ 105/1995 περί των ελαχίστων προδιαγραφών για την σήμανση ασφάλειας και υγείας στην εργασία σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/58/ΕΟΚ, **ζ)** το ΠΔ 186/1995 για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας περί υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων προς τις διατάξεις των οδηγιών 90/679/ΕΟΚ και 93/88/ΕΟΚ του Συμβουλίου για την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους λόγω της έκθεσής τους κατά τη διάρκεια της εργασίας σε βιολογικούς παράγοντες, **η)** το ΠΔ 16/1996 σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ για τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας στους χώρους εργασίας, **θ)** το ΠΔ 17/1996 που προβλέπει μέτρα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ, **ι)** το ΠΔ 176/1997 περί των μέτρων για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ, **ια)** ο Νόμος 2595/1998 δια του οποίου κυρώθηκαν τα Πρόσθετα Πρωτόκολλα στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη και **ιβ)** το ΠΔ 338/2001 περί της προστασίας της υγείας και ασφαλείας των εργαζομένων κατά την εργασία από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες και τέλος το **ιγ)** το ΠΔ 108/1993 που καθορίζει ότι τα κυτταροστατικά διαλύονται **μόνον στο χώρο του νοσοκομειακού φαρμακείου από το προσωπικό που ανήκει σε αυτό.**

Από το πλέγμα όλων των παραπάνω διατάξεων, προκύπτει άμεσα, ότι η διαδικασία παρασκευής των κυτταροστατικών φαρμάκων, ως εργασία ενέχουσα σοβαρούς κινδύνους για την υγεία των εργαζομένων, υπόκειται σε πλήθος ειδικών διατάξεων της εθνικής αλλά και της κοινοτικής νομοθεσίας, που αποβλέπουν στη θέσπιση προληπτικών κυρίως μέτρων, ικανών να διασφαλίσουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας και σεβασμού των όρων υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας. Όλα τα σχετικά νομοθετήματα επιβάλλουν τη σωστή ενημέρωση των εργαζομένων, την άρτια εκπαίδευσή τους, τη δυνατότητα συμμετοχής τους στις διαβουλεύσεις για τον καθορισμό των συνθηκών εργασίας, την συστηματική ιατρική παρακολούθησή τους εφόσον εκτίθενται σε επικίνδυνους παράγοντες, αλλά και την **επιβολή διοικητικών και ποινικών κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης** με το περιεχόμενό τους. Επιπλέον, το σύνολο των προαναφερθεισών διατάξεων τυγχάνει εφαρμογής και για το Δημόσιο και τα

Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων.

Κατόπιν τούτων, καθίσταται σαφές ότι η παρασκευή των χημειοθεραπευτικών φαρμάκων στα νοσοκομεία οφείλει να διενεργείται από εξειδικευμένο προσωπικό του φαρμακείου, διαθέτον τις απαιτούμενες προς αυτό γνώσεις και φέρον τον απαραίτητο εξοπλισμό, σε χώρους ειδικώς και καταλλήλως διαμορφωμένους. Πιο συγκεκριμένα, το αρμόδιο εν προκειμένω προσωπικό είναι οι νοσοκομειακοί φαρμακοποιοί, κλάδος που δημιουργήθηκε δια του άρθρου 89 του Νόμου 2071/1992.

Στο ίδιο συμπέρασμα οδηγεί εξάλλου και η μελέτη του Προεδρικού Διατάγματος 108/1993 και ειδικότερα του άρθρου 12 αυτού, σύμφωνα με το οποίο το Νοσοκομειακό Φαρμακείο στελεχώνεται από το κατωτέρω προσωπικό: α) Του Κλάδου ΠΕ-Νοσοκομειακών Φαρμακοποιών, ως τούτο προβλέπεται από το Αρθρ. 89 του Νομ. 2071/92 (ΦΕΚ Α 123/92). β) Του Κλάδου ΔΕ-Βοηθών Φαρμακείου. γ) Του Κλάδου ΔΕ-Διοικητικού. δ) Του Κλάδου ΔΕ-Προσωπικού Η/Υ.

Όπως γίνεται αντιληπτό, στο Νοσοκομειακό Φαρμακείο, δηλαδή στο χώρο όπου κατεχοχόν διενεργούνται οι διαλύσεις των κυτταροστατικών φαρμάκων, δεν προβλέπεται οργανική θέση νοσηλευτή.

Εν κατακλείδι παρακαλούμε όπως συνυπολογίσετε τα προαναφερόμενα και αποκαταστήσετε άμεσα την παράνομη και επικίνδυνη κατάσταση που επικρατεί σε τμήματα του νοσοκομείου σας, όπως στη Μονάδα Μεταμόσχευσης Μυελού των Οστών, αλλά και αλλού, άλλως θα αναγκαστούμε να πράξουμε τα δέοντα υπέρ των μελών μας.

Στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Αριστείδης Δάγλας

Ο Γ. Γραμματέας

Γεώργιος Αβραμίδης